

כ"ה תשרי תשע"ח
 15 באוקטובר 2017

לכבוד

הוועדה להערכת איכות הלימודים בלימודי חינוך לגיל הרך.

א.ג.נ.

הנדון: תגובה על דו"ח הוועדה מתאריך ט' תמוז תשע"ז (3.7.2017)

להלן מצורפת בזאת תגובתנו על המלצות הוועדה שביקרה במוסדנו והעריכה את איכות הלימודים במסלול הגיל הרך.

המלצות הוועדה	צעדים ליישום
פרק 1: ההנהלה	
הנהלת המכללה צריכה להבטיח שאנשי סגל יהיו בעלי התמחות מעשית ומחקרית בתחום הגיל הרך.	<p>בעקבות המלצת הוועדה בדקנו את ההתמחות של סגל החוג לגיל הרך.</p> <p>* בלימודי החוג לגיל הרך – מהבדיקה נמצא כי כל הסגל המלמד בחוג לגיל הרך וכן תעודת ההוראה, כולם בעלי התמחות, ניסיון וזיקה לגיל הרך.</p> <p>* בלימודי אנגלית, לשון וחיטבות – לפי דרישות מתווה אריאב, נלקח הסגל מתוך החוגים הקיימים במכללה. למרות זאת, בשל חשיבות התמחות הסגל בגיל הרך השתדלנו להעסיק מרצים בעלי ניסיון וזיקה לגיל הרך שהם 80% אחוז מסגל ההוראה בחטיבות. אנו משתדלים להעניק לסטודנטיות התמקצעות מרבית בחוג ובהרחבת ידע אקדמי בחטיבות.</p> <p>לצד זה מתקיימות השתלמויות מתאימות לסגל המקצועי שיתמחה בגיל הרך. ראוי לציין כי בכל ישיבת סגל של הגיל הרך מתקיימים דיונים בסוגיות מהותיות ועדכניות בגיל הרך.</p>
להגדיל את התמיכה במחקר של אנשי סגל.	<p>קיבלנו את הערות הוועדה.</p> <p>* חשוב לציין כי כל מערכת המחקר המכללתית נעשית ללא שום תגמול מצד משרד החינוך לעומת הות"ת שמקצה תקציבים לסעיפי מחקר במוסדות אקדמיים.</p> <p>* מאחר שהנהלת המכללה רואה חשיבות רבה בקידום הסגל באמצעות למידה ומחקר, מקצה המכללה במסגרת רשות המחקר מאות אלפי שקלים בשנתיים האחרונות לצורך פרסום מאמרים ועריכה באנגלית ובעברית וכן לייעוץ סטטיסטי.</p> <p>* צוות רשות המחקר בעל ניסיון ומומחיות במחקר, מקיים מפגשים פרטניים עם הסגל כדי לסייע ולהדריך בתהליך עריכת המחקר ופרסומו.</p> <p>* הנהלת המכללה קיימה השנה כמה סדנאות לסגל בנושא "מחקר למאמר".</p> <p>* בשנים האחרונות ישנה עבודה מאומצת של הסגל לקידום אישי מתואר שני לשלישי (כולל מחקר).</p> <p>* אנו תומכים בכתיבה ספרותית הבאה לידי ביטוי בהוצאת ספרים שעברו שיפוט והתאמה לגיל הרך.</p> <p>* אנו עומדים להוציא בקרוב את הגיליון השני לחקר ספרות ילדים ונוער.</p>

המלצות הוועדה	צעדים ליישום
פרק 2: סגל ההוראה	
לשקול יצירת נוהל מסודר של הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים.	* היקפי ההוראה של הסגל נגזרים מזכויות הסגל והקביעות על פי הארגון המקצועי ולכן כאשר פורש איש סגל ואנו מוצאים מתאם בין הקורס למומחיות המרצה, אנחנו מעדיפים לעבות את משרת המרצה. * בשנים האחרונות הצענו לאנשי סגל קבועים המעוניינים להשקיע במחקר שעות תקן לכתיבה ומחקר. * משרד החינוך מקצה לדוקטורנטים היקף של חצי משרה לשנתיים לצורך כתיבה. * כל מאמר שפורסם בכתב עת שפיט מקבל תגמול כספי הולם.
לנשות הסגל אין משרד לשבת בו.	* אנו סמוכים ובטוחים כי הביקור הקצר של הוועדה במכללה לא אפשר להתרשם מהנתונים הפיזיים. * למסלול מוקצים שני משרדים. * כל מרצה שמעוניין במקום זמין ושקט לצורך מחקר ושיחות, מוקצה לו חדר מתאים בהודעה מראש. לא כולל 23 חדרי סגל כלליים, פינות עבודה שקטות בספרייה ושני חדרי סגל.
לבסס חברי סגל ליבתי שמקדישים את מרב זמנם לעבודה במכללה.	* נערכות פגישות אחת לחודש עם ראש המסלול ואחת לסמסטר עם ראש החוג וכן יש זמינות במייל בכל שעות היום. כמו כן נשלח עלון סגל בשיתוף אנשי סגל הכותבים בעלון מדי חודש בחודשו. * נמשיך לחזק בתשע"ח ולקיים גם סדנאות משותפות לסגל הגיל הרך והמרצים הדיסציפלינריים.
לקבוע ולפרסם כללים ברורים לקידום אנשי סגל.	כל שנה המכללה מדגישה את הליכי הקידום החשובים מאוד לכל אחד מחברי הסגל. ההודעה נמסרת בעל פה בישיבת הפתיחה בישיבות המסלולים וכן בתקנון המפורט שכל מרצה מקבל. מאחר שהקידום במכללה נגזר מתנאים שמשרד החינוך מכתוב בשיתוף האיגוד המקצועי, אנו מעניקים דרגות קידום לפי המכסות המתקבלות. לצערנו לא לפי מספר המרצים הראויים לקידום.
פרק 3: תכניות הלימודים	
הכנסת קורסים ספציפיים לתכנית הלימודים המתמקדים בשנות החיים הראשונות.	המסלול שאושר לנו לגיל הרך הוא מגיל לידה עד גיל שש. כיוון שכך, איננו מחלקים לפי תת-גילאים. הלימודים בגיל הרך הם לימודי בסיס ספירליים מגיל לידה עד גיל שש ומדגישים את הרצף ותהליך ההתפתחות הגילאית. יצוין כי הקורסים האלה מכוונים במיוחד להערת הוועדה: התפתחות קוגניטיבית, התפתחות רגשית-חברתית בגיל הרך, התפתחות סנסומוטורית מינקות לבגרות, מוזיקה ולמידה בגיל הרך, התפתחות שפה דבורה, לגדול עם שירים, התפתחות שפה כתובה וכן סביבות חינוכיות לפעוטות (קורס מלווה התנסות במעון).
להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתכנית ולשלב מקורות עדכניים.	הסילבוסים נבדקים אחד אחד ועומדים ברמה אקדמית הן מבחינת התכנים, הן מבחינת הביבליוגרפיה והן מבחינת הדרישות. נוסף לכך, נבדקים מראש גם המבחנים והעבודות שמצורפים אליהם מחוונים מסודרים.

המלצות הוועדה	צעדים ליישום
פרק 4: עבודה מעשית	
לצמצם את מספר הסטודנטיות בכל קבוצת התנסות ללא יותר מ-15 סטודנטיות בקבוצה.	* בשנה ג (אקדמיה כיתה) לכל מדריכה פדגוגית יש כ-10 סטודנטיות להדרכה המתנסות שלושה ימי עבודה מעשית. * באשר לשנים א-ב, נשמח כי הערכתכם תועבר למשרד החינוך ויוקצו מספיק שעות הדרכה לצורך חלוקת הקבוצות למקסימום 15.
לוודא שהמדריכות הפדגוגיות מכירות לעומק את המודלים התאורטיים שהן מבססות עליהם את עבודתן.	רשמנו לפנינו את חשיבות יישום מודל הקלאס המצריך אותנו להעמקה ולהפנמה של הסגל כדי שיכירו את עקרונותיו וחשיבותו כמרכיב במחוננים.
לבחון את מחווי הערכה כך שיעריכו גם אינטראקציות בלתי צפויות ולא מתוכננות.	* הערה זו ניתנת ליישום בשנה ג' בתכנית "אקדמיה-כיתה" שבה הסטודנטיות שוהות שלושה ימים בגן. בו בזמן, המדריכה הפדגוגית שוהה זמן יותר ממושך לצד הסטודנטית בגן הילדים, מה שמאפשר את מרחב הזמן לצפות ולהעריך אינטראקציות בלתי מתוכננות. * בשל הערת הוועדה הוספנו במחווין גם מדדי הערכה הנוגעים לאינטראקציות בלתי צפויות. * מעבר לזאת, אנו מאמינים כי מרכז הסימולציות הבנוי על אירועים חריגים שהסטודנטיות לא תמיד נפגשות או חוות אותם, ייתן מענה נוסף.
ליצור קשר בין המעון הפועל במכללה ובין מסלול ההתנסות.	נבדוק את האפשרויות להידוק הקשרים עם המעון.
כדאי להגביר את רמת החשיפה לסימולציות כך שיכלול גם התנסות בשנה א.	* בהמלצתכם נוסף ימי סימולציה לשנה א'. * במרכז הסימולציות נוסף חידוש החל מהשנה: צילום באמצעות מרחב הסרטה לניתוח מהמתקדמים בארץ. תהליך ההסרטה והתיחקור מבוצע באמצעות מערכת טכנולוגית מהמתקדמות בארץ המאפשרת העמקת המודעות וההפנמה של מיומנויות תקשורת באמצעות התבוננות ורפלקציה על תהליך ההתפתחות האישית.
פרק 5: סטודנטיות ובוגרות	
להעלות את רף הקבלה לגיל הרך.	בהתאם להנחיות משרד החינוך, הועלה רף הקבלה לשנת הלימודים תשע"ח.
לשלב סטודנטיות במחקר של נשות הסגל כדי שיוכלו להשתלב בהצלחה בלימודי תארים מתקדמים.	עבודות סמינריוניות מצטיינות מעובות ומשודרגות למאמרים הנכתבים בשיתוף נשות הסגל. המאמרים נשלחים לכתבי עת שפיטים.
לערוך מעקב אחר בוגרות התכנית ולקשור למכללה באמצעות השתלמויות וכנסים. מעקב זה יכלול גם איסוף נתונים על העסקת הבוגר.	* מספר הבוגרות במכללה משתבצות במחוזות חיפה וצפון בחמ"ד, מכאן שאנו שותפות למידע על שיבוצן. אנחנו בקשר רציף במסגרת התנסות הסטודנטיות הצעירות בעבודה מעשית ובסטאז. * בוגרות המכללה משמשות גנות מאמנות עבור הסטודנטיות. * כנסי המחוזות של חיפה וצפון בחמ"ד מתקיימים במכללה.

המלצות הוועדה	צעדים ליישום
	* חלק מהבוגרות ממשיך ללמוד במכללה לתואר שני. * אנו שוקדים על שדרוג מערך המעקב של הבוגרים.
פרק 6: תשתיות	
להקצות שטחים לחדרי עבודה ומפגש עבור סגל החוג.	* אנו סמוכים ובטוחים כי הביקור הקצר של הוועדה במכללה לא אפשר להתרשם מהנתונים הפיזיים. * למסלול מוקצים שני משרדים. * כל מרצה שמעוניין במקום זמין ושקט לצורך מחקר ושיחות, מוקצה לו חדר מתאים בהודעה מראש. לא כולל 23 חדרי סגל כלליים, פינות עבודה שקטות בספרייה ושני חדרי סגל.
לדאוג למאגרי מידע ראויים.	מאגר סאלד נגיש דרך ספריית המכללה. יש לסטודנטים גישה ל-Eric דרך האינטרנט https://eric.ed.gov מתוך מאגרי PsychNet או מנויים על PsycARTICLES.
פרק 8: מחקר	
לתמוך ביכולות המחקריות הנדרשות מן הסטודנטיות.	* קריאת מחקר באנגלית: רשמנו את הערתכם החשובה וכבר הוכנסו שינויים בסילבוסים לשנת הלימודים הזו, שנת תשע"ח. * בקורסים יוקדשו שיעורים לניתוח ולעיון במאמרים באנגלית.
לבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב חברי הסגל: תקציב ותמיכה.	עיינו בצעדים ליישום בפרק 1.

אנחנו מודים לחברי הוועדה על ההזדמנות ללמוד מהערוותיהם, ומבקשים כי הוועדה תשים לב להארותינו ולהערוותינו. נשמח להיפגש שוב עם הוועדה ולדון בדברים. אנו סמוכים ובטוחים כי בעבודתכם שדרגתם את העשייה האקדמית והחינוכית של תכנית ההכשרה מגיל לידה עד גיל שש.

בברכה

פרופ' יחיאל פריש

נשיא המכללה